

ERDELYI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztő-
ség órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea
(Nagyvárad), Piața Mihai Viteazul (Nagypiac) 4. Telefon: 380.

Ara 1 lej 20
III. évtolvam 249. sz.
1934 Szeptember 8
Szombaf

Averescu pártja fuzionál a szász nemzeti-szocialistákkal

A marsall Berlinben van, onnan Sibiuba (Nagyszebenbe) megy, ahol népgyülésre hívja össze a hitlerista szászokat

Bucuresti, szeptember 6.

A politikai életnek váratlan szenzációja van. Averescu marsall akinek a neve nemrégiben még mint leendő kormányfő került a politikai élet felszínére, jelenleg Berlinben tartózkodik, ahol a Barna-ház vendége, — Averescu marsall Berlinből egyenesen Sibiuba utazik ahol a szász politikai pártot nagy népgyülésre hívja egybe. Ennek a tervének sikerült megnyernie Fabriciust a szélsőséges

politikájáról ismert szász nagyvállalkozót akinek a zászlója alatt Averescu a szász népgyülésre felvonultatja a felosztatott szász nemzeti szocialista szervezetek tagjait is. Ez a nagygyűlés szeptember 16-ára van tervezve. Politikai körökben nagy izgatottsággal tárgyalják ezt a váratlan eseményt amely Averescut és pártját a szélsőséges jobboldal legnagyobb hívévé tette.

Victor Antonescu igazságügyminiszter jelenlétében megnyílt az oradeai országos ügyvédkongresszus

Oradea, szeptember 6.

Unnepélyes keretek között nyílt meg ma délelőtt az országos ügyvédkongresszus Victor Antonescu igazságügyminiszter jelenlétében.

Naumescu elnök előbb a királyhoz intézett üdvözlő távirat szövegét olvasta fel, majd dr. Zigre Miklós az oradeai ügyvédi kamara dékája üdvözlötte a kongresszus tagjait. Crisan Andrei püspökhelyettes a görög keleti egyház, Frentiu Valér püspök a görög katolikus egyház nevében üdvözlötte a kongresszust. Mihaescu táblai főelnök a bírói kar, Ilcusu Joan tábornok hadosztály parancsnok a hadsereg, Tibériu Mosoiu polgármester a város Chirila Augustin alispán a megye, Nes Teodor iskolaigazgató az Astra Kultúregyesület dr. Roxin a a Casa Nationala, dr. Joan Candrea a Közjegyzői Kamara dr. Dumitreanu Jenő az orvosi Kamara, Racalogiu ezredes a "Cele Trei Crisuri" Leon mérnök a mérnökegyesület üdvözlését tolmácsolta.

Naumescu elnök felolvasta Xenii (árca-nálküli miniszter, Voicu Nitescu, Ștefan Po-

pescu és Perceteanu volt igazságügyminiszter távirati üdvözlését és egy sereg más üdvözlését.

Naumescu elnök beszédében az ügyvédi kar problémáival foglalkozott. Kritizálta a fennálló bélyegrendszer, ami megnehezíti a pereskedést, kifogásolta a községi jegyzők zök konkurenciáját és jelentést tett a perbeszédbélyegekből befolyt nyugdíjalap állásáról.

Victor Antonescu igazságügyminiszter beszédében teljes támogatásáról biztosította az ügyvédek és bejelentette, hogy a büntetőtörvénykönyv egységesítését a legközelebbi parlamenti ülészak meg-szavazza.

Délben kétszázterítékes bankett volt a Kereskedelmi Csarnokban, délután pedig megkezdtek a kongresszus napirendjének tárgyalását.

Sándor szerb király is Párisba utazik

Páris, szeptember 6.

A francia kormány hivatalos formában meghívta Sándor szerb királyt Párisba. A szerb király elfogadta a meghívást, amelynek október első felében tesz eleget. A látogatás Barthou római útja előtt fog meg történni. Politikai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak ennek a látogatásnak.

Kibékülés helyett

Vaida éles támadásra készül Maniu ellen

Bucuresti, szeptember 6.

A nemzeti parasztpárt körében általános lehangoltságot és elkeseredést keltett az a hír, hogy Maniu és Vajda kibékülése teljesen meghiúsult. Sőt ezekben a körökben kering az a hír is, hogy Vajda a nemzeti parasztpárt legközelebbi végrehajtóbizottságának ülésén éles kirohanást fog Maniu ellen intézni.

Bucurestibe érkezett Madgearu volt pénzügyminiszter, aki szintén mint békéltető járt közben Vajdánál és Maniunál. Ő is pesszimistikusan ítéli meg a belső helyzetet. A volt pénzügyminiszter egyébként a helyzetről Mihalacheval és Lupuval folytat tárgyalásokat.

Jól áll a belföldi kölcson ügye

Bucuresti, szeptember 6.

A romániai pénzpiacra váratlanul élénk-ség uralkodik illetékes körök szerint a pénz-üzlet fellendülését a belső kölcsön kedvező helyzete váltotta ki.

Hitler megint dicsekszik

Nürnberg, szeptember 6.

A nemzeti szocialista párt kongresszusán az irodalmi osztály gyűlésén Hitler el-nökölt és beszédet mondott a német iroda-lom mai szerepéről. Közben visszatért ked-venc témájára a politikára és a következő-ket mondotta:

— 1918. októberében, mikor a Marxiz-mus rohamra indult a német nép ellen ez megmutatta, hogy milyen sziklaszilárdan ör-zi ősei hagyományát. Mint mindig, Német-ország most is Európa hullámtörője volt.

Ennek a titokzatos kijelentésnek a ber-lini lapok abban látják magyarázatát hogy Hitler a nemzeti szocializmus győzelmének tulajdonítja azt hogy a kommunizmus nem terjedt el Európában.

Lejárt és új tombolák

Lapunk mai számával lejár az augusz-tusi tombolánk. Ebből az alkalomból felhív-juk olvasóink figyelmét a következőkre:

1. A lejárt legutóbbi tombolánkra való jelenkezést lezártuk. A tombola eredményét vasárnapi számunkban közöljük.

2. A mai nappal lejáró tombolánk lap-fejei szerdától fogva adhatók be a kiadó-hivatalba.

3. Jövő hét folyamán megindul legújabb tombolánk érdekes újítással.

Pénteken premier:
Boldogság úja
Előzőleg Hindenburg temetése filmen.
Capitol filmszínház

Az olasz hadsereg legújabb harcmódora a - boxolás

Róma, szeptember 6.
A kormány elrendelte, hogy a jövőben minden olasz katona boxolni tanuljon. A módszert az új harcmódorra már fel is állították.

Spanyolországban nem lesz infláció

Madrid, szeptember 6.
Tőzsdei körökben olyan hírek terjedtek el, hogy a közeljövőben a kormány fel fogja higitani a pezetát. A pénzügyminiszter tegnap hivatalos közleményt adott ki, amelyben megcáfolja ezeket a híreszteléseket és büntetéseket helyez kilátásba azok számára, akik ilyen rémhírekkel ijesztgetik a lakosságot. Jól értesült körökben a reakciós párt fogásai tartják ezeket a híreszteléseket.

Ha az arcszine fakó, szürkés-sárga, és tekintete bágyadt, ha szomorú, hangulata nyomott és nehéz álmok gyötrik, ha a bél tulságos rotadási folyamatai, gyomoríjás és epepangás kinozzák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorral egy-egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet innia.

Japánban is sztrájk van

Tokió, szeptember 6.
A szállítási vállalatok tisztviselőinek szövetsége felszólította a tisztviselőket, hogy lépjenek sztrájkba. Az általános sztrájk szerdán reggel meg is kezdődött. A forgalom szinte teljesen megbénult.

Gyilkolt a villám Buzeu mellett

Buzeu, szeptember 6.
Radioiu Ioan és Ioan Cazoța községbeli lakosok a mezőn dolgoztak amikor hirtelen vihar lepte meg őket. A két földműves egy kis fa alá állt az eső elől. Szerencsétlenségükre a villám éppen abba a fába csapott bele és Radioiu azonnal megölte míg Ioan súlyos sérüléseket szenvedett. Érdekes, hogy ugyanazon fa alatt állottak a lovaik is, melyeknek semmi bajuk sem történt.

Leégett egy szappangyár

Balti, szeptember 6.
Hatalmas tűzvész pusztított el az Ernst szappangyárát Folesti községben. A tegnapi éjjel eddig még ismeretlen okból kigyulladt Ernst szappangyára. A szél ereje mindenhová elvitte a szikrákat, így a gyár pillanatok alatt lángokban állott. Két óra alatt porig égett a gyárpépület amelynek tüzet a felhalmozott zsiradék még csak táplálta. A kár meghaladja a millió lejt. A vizsgálat megindult mert az a gyanú hogy gyújtogatás történt.

Időjárás

Északnyugati szél. Több helyen főleg keleten eső, vagy zivatar. A hőmérséklet alig változik.

2. oldal

Erdélyi Magyarország
1934. Szeptember 8.

Meg akarták szöktetni Rintelent

A berlini sajtó szerint az osztrák kormány fél a puccsvezér vallomásától. - A Heimwehr is tárgyalta a nációkkal július 25 előtt?

Berlin, szeptember 6.
Villámgyorsan terjedt el a hír, hogy dr Rintelen volt római osztrák nagykövetet meg akarták szöktetni a rabkórházból. A hírre a berlini lapokban szenzációt keltő cikkek jelentek meg, amelyekben az a vélemény alakult ki, hogy

Rintelent maga az osztrák kormány akarta megszöktetni, mert félt a volt követ vallomásától.

Ez a félelem onnan származik, hogy dr Winkler volt kancellár, aki Prágába menekült azt a nyilatkozatot adta, hogy a puccsról, nemcsak a Landbund és dr. Rintelen tudott, hanem a nagynémet szövetség is, sőt a kormányt támogató Heimwehr is tárgyalta az osztrák nemzeti szociálistákkal és bizonyos feltéte-

lek mellett hajlandó lett volna a párt segédkezet nyújtani a puccs előkészítésére.

Dr Winkler nyíltan megvádolja Fey őrnagyot hogy ő volt az első aki tárgyalta a nemzeti szociálistákkal és helyeselte a Dollfus rendszer megbuktatását.

Utolsó nap!

Gazdag lehet, ha szombat 50 Mentősorsjegyet

leles a főelárusítónál, az **UNION BANK R. T.**-nél Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 1.
Huzás szeptember 9.

Félévi szabadságra megy Uica tábornok

Bucuresti, szeptember 6.
Az összes fővárosi lapok feltűnő helyen közlik a szenzációs hírt. Uica tábornok, a második hadtest parancsnoka hosszabb szabadságot kap.

Betegszabadságot, mely nem lesz keve-

sebb hat hónapnál, részben Romániában, részben külföldön tölti. Politikai körök Hica váratlan szabadságolását összefüggésbe hozzák heves támadásaival, amelyet Maniu ellen indított a Skoda-ügyben.

Újabb rablótámadás a mandzsuriai vasútvonal ellen

A mandzsu katonák visszaverték a támadást

Sanghai, szeptember 6.
A kelet kínai vasút mentén újabb rablótámadás történt. A banditák felrobbantották a kelet kínai vasutat két kilométer hosszúságban. Az egyik vonat mozdonya kisiklott, mire a bokrokban elrejtőzött banditák heves tüztámadást kezdtek a vonat személyzete ellen. A vonatot, azonban legújabb rendelkez-

zés szerint mandzsu katonák kísérték, úgy hogy azok sikerrel verték vissza a banditák támadását. A katonák több kilométerrel odébb ismét bombát találtak a sinek között. A sorozatos rablótámadások kiküldésére több mint valószínű, hogy a japán hadsereg veszi át a kelet-kínai vasút fölötti védelmét és őrzését.

Az Alpeseken havazik

Az Alpesekek ormain már esik a hó. A környékbeli lakosság kénytelen jóságait hazatelelni a faluba. Képünkön az ősi szokás szerint feldíszített jóságok ballagnak az asszonyok után.

Véres kommunista tüntetés Madrid uccáin

Egy halott, tíz súlyos sebesült. --
Nem fuzionálnak a spanyol baloldali pártok

Madrid, szeptember 6.
A kommunisták és a szociáldemokraták tüntetést rendeztek a fascizmus ellen. A rendőrség azonban közbelépett és szét-szórta a tüntetőket. A tüntetők ellentálltak a rendőrségnek. Összeütközés történt, amelyben egy kommunistát agyonlőttek, 10 pedig súlyosan megsebesült.

A spanyol radikális demokraták és a radikális szociálisták felszólították a nemzeti köztársasági pártot, hogy lépjen velük fúzióba. A párt most adott választ a felszólításra amelyben visszautasítja a fúziót abból az okból, hogy olyan nagy elvi különbségek vannak köztük amelyeket áthidalni nem lehet.

Titkos fegyverraktárra akadtak egy bulgáriai városban

Rendőrség és katonaság kerítette be a házkutatás alatt álló várost

Szófia, szeptember 6.
A rendőrség és katonaság tegnap teljesen körülvette Kustendil városát. A városban soha nem látott nagyarányú házkutatást tartottak. Minden lakást kikutattak. A házkutatásoknak eredménye is volt, amennyiben felfedeztek egy titkos fegyver-

raktárt. 200 fegyvert találtak 12 géppuskát 80 darab gránátot, számtalan revolvert és 200 ezer töltényt. Ezenkívül egy láda pyrodixilát, amellyel a legveszedelmesebb tűzvéseket lehet előidézni. Négy embert letartóztattak.

Az újszerű összetételű **FLOREAL napfény-puder** kiváló fényvédő képességénél fogva az egyes számú Floreal arckrémmei együtt használva az arcának úde fiatalos külsőt kölcsönöz és megóvjaa a nap káros behatásától.

A 2. számú Floreal krém eltünteteti szeplőjét, észreveetlenül új arcot varázsol. A puder ára dobozonként 30, 50, 90 lei. A krém ára téglékenként 40 lei.

Kérje mindenütt!

Ha nem kapná, írjon

Vezérképviselő: **DROGUERIA CENTRALA ORADEA**

Revolveres merénylet egy alba-iuliai (gyulafehérvári) újságíró ellen

Élet-halál harc folyt le az uccán az újságíró és támadója között

Alba-iulia (Gyulafehérvár), szept. 6.
Még el sem csendesedtek a Josán gyilkosság hullámai, mikor újabb gyilkossági kísérletről számolhatunk be. Deutsch Gyula alba-iuliai újságíró tegnap az uccán haladt, amikor egy ismeretlen egyén elébetoppant és revolvert szegezve rá, meghúzta a ravaszt. Szerencsére a revolver nem sült el, mire az újságíró a merénylőre vetette ma-

gát. Kétségbeesett élet-halálharc fejlődött ki az újságíró és a támadó között aki revolvert az újságíróra akarta sütni. Közben a járőkelők közrevették a két küzdő embert és kimentették az újságíró a revolveres ember kezei közül, aki futásnak eredt és az egyik uccasarkon eltűnt. A rendőrség megindította a vizsgálatot a merénylő személyazonosságának megállapítására.

A turdai és oradeai példára

Aradmegyében is működnek a pénzhamisítók

Nyolc hónap alatt közel negyedmillió értékű hamis 100 lejest hoztak forgalomba. -- „Nagybani” üzemre akartak berendezkedni, de leleplezték őket

Arad, szeptember 6.
Egész Erdélyre kiterjedő pénzhamisítást leplezett le a cermei (Csermő) esendőség. A község mészárosa husz társával együtt 100 lejeseket hamisított és egész Erdélyben értékesítette azokat. A hamisítót elfogták és bekísérték az aradi ügyészségre, ahol azt a vallomást tették, hogy

nyolc hónap óta több mint 200.000 lej értékű hamispénzt hoztak forgalomba.

A házkutatás alkalmával Avram Antone mészárosnál megtalálták a gépeket és nagymennyiségű hamis száz lejest, valamint gipszformákat 20 és 10 lejesek gyártására. A banda 1000 lejesek gyártására is be akart rendezkedni.

Cipészek figyelmébe!

Cipőfelsőrész készítővel átköltöztem a Robitsek bőrizletbe, Piața Mihai Viteazul (Nagypiac-tér) 4. alá, ahol továbbra is rendkívül olcsó és elsőrangú munkát végzek. Ugyanott prima minőségű bőrűk olcsó áron kaphatók. — Kérem az érdekeltek szíves pártfogását:

Porczan György felsőrészkesztő

Dinu Bratianu vasárnap Aradon folytat tárgyalásokat

Arad, szeptember 6.
Vasárnap, szeptember 9-én Dinu Bratianu a liberális párt elnöke Lepadatu miniszterrel együtt Aradra érkezik. Aradon a liberális párt gyűlést tart.

Hároméves gyermek szörnyű tragédiája Bicsad (Bikszád) mellett

Satimare, szeptember 6.
Bicsad község határában borzalmas gyermektragédia történt. Groba Joan gazdálkodó elküldte három gyermekét a határ mellett levő földjére, hogy babot szedjenek. Az egyik gyermek 12 éves volt, a másik 8, a harmadik 3. Közben a legkisebbik gyermek néhány éles golyót talált, amelyet valószínűleg a granicsárok veszthettek el.

Elvitte két nővérének akik nagyon megörültek a leletnek. Azt gondolták, hogy ártatlan játék, azért elmentek a földjükön levő kunyhóhoz, ahol tüzet csináltak és beletették a golyókat várva a robbanást. A golyók fel is robbantak de a hatásuk borzalmas volt. Az egyik golyó a kisgyuszkát találta el és éppen a torkát furta keresztül Reménytelen állapotban szállították be a satumarei kórházba. Az ügyészség elrendelte a nyomozást annak megállapítására, hogy melyik katona vesztette el az éles töltényeket.

RADIOMŰSOR

SZOMBAT

Bucuresti: 12: Vizálás, déli zene lemezek. 12.45: Vegyes közlemények, lemezek. 13.40: Könnyű lemezek. 17: Matza-zenekar Román népzene. Közben 18: Időjelzés, időjárás, beszélőújság. 19.20: Lemezek. 19.45: Felolvasás 20: Rádiózenekar. 21: Üzenetek. 21.20: Rádiózenekar. 22: Beszélőújság 22.30 Vendéglői zene.

Budapest: 9.15: Hírek. 10—11.10: Egyházi ének és szentbeszéd a Szent István Bazilikából. Szentbeszédet mond: Székely László dr szombathelyi hittudományi főiskolai tanár. A szentbeszéd a mise után van. 11.15 12.15: Görög katolikus istentisztelet a Rózsák-terén levő görög katolikus magyar plébániatemplomból. 12.20: Pontos időjelzés időjárás- és vizálási-jelentés 12.30: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel: Fridl Frigyes. Közreműködik: Svéd Sándor (ének) 14.30: Magyar Imre és cigányzenekara. 15.30: Ezermester műhely. A Rádióélet ifjúsági felőrája. Harsányi Giz előadása. 16: Viktória hanglemezek. 16.30: Az ősz és a fertőző betegségek. Molly József dr egyetemi magántanár előadása. 17: Szabadtéri dalosverseny-kizvetítés Szombathelyről. 18.10: Vidám történetek. Harsányi Zsolt csevegése. 18.45: Bertha István szalonzenekar. 20: Előadás a Studióban. Szerelme. Tarka óra Gárdonyi Géza három elbeszélése. — 21.50: Debreceni trió. Tagjai: Galánffy Lajos zongora, Buza Gábor hegedű, Erdész Mihály gordonka. 23: Horváth Rezső és cigányzenekara.

3. oldal

Erdélyi Magyarság

1934. Szeptember 8.

— Hát, kérem ha nyíltan kimondhatom a véleményemet, igazán nem tudom megérteni, hogyan lenne lehetséges, hogy az a Shan Lo vagy akárhogyan hívják: valahonnan messziről, anélkül, hogy csak látna is az embert, rá tudja kényszeríteni az akaratát valakire. Ez már sok. Hallottam már ilyesfélét, de még akkor sem tudnám elhinni, ha esküvel erősítenék is a bíróság előtt.

— Sokan nem hittünk az ilyesmiben — felelte Lyman komolyan — és sok oly dolog van a világon, ami a józan ész szerint képtelenségnek látszik. En sem sokat törődtem ezekkel a dolgokkal és lenéztem az ugynevezett fekete mágiát. De nagyon óvatosan meg kell különböztetnünk a babonát a tudományos tényektől. A hipnotizmusnak vannak olyan lehetőségei, amelyekről ugyszólván még semmit sem tudunk és az ösztönös irtózás és félelem késlelteti, hogy szembenézhessünk vele. Inkább letagadjuk azt mondjuk, hogy ostobaság, meg, hogy nem hiszünk benne.

— En csak annyit tudok, hogy részegeket láttam már — tamaskodott Craven — amint képzelődnek és különös dolgokat látnak, de józan embereket nem.

— A kínaiak mindig előbbre voltak az ilyen dolgokban, mint mi — mondta Lyman elgondolkodva — Sokkal jobban tudják összpontosítani a figyelmüket, Shan Lo elsőrendű hipnotizőr, úgy látszik. Egyszer majd mesélek erről egyetmást. Most azonban csak Farleyre kell gondolnom.

— Azt mondta, hogy rendbe akarja szedni a gondolatait — mondta Craven. — Nem volt meglegedve a kutatás eredményével. Ezt nem is csodálom, mert én is elégedetlen voltam. És szívesen törném a fejem én is egy-két óra hosszat, hogy valami módon kiutat találjunk, éppen csak nem volt kedvem ott kódorogni abban a piszkos kínai utcában.

— Így hát nincs meggyőződve róla, hogy Hong Fong teaháza ártatlanul került gyanuba?

— Nekem az egész Rózsabimbó uccagyanus, Hong Fong pedig azt mondja, tisztességes teaháza van. Emellett házasságkötvetítő a kínaiaknál és ráadásul ópiumcsempész, a fejemet teszem rá, és ne gondolja, hogy közönséges táncosnőket vagy énekesnőket szerződött vendégei mulattatására. Magasrangú családból való kínai leányok ezek, akiket szülei eladnak, hogy viszont Hong Fongtól a férjelöltek vásárolják meg őket. Valamennyi utlevél nélkül jön, mert a mi törvényeink nem engedik meg az ilyesmit. Semmi más ez, mint közönséges rabszolgakereskedés. És nem tehetünk ellene semmit, mert semmit se lehet rábizonyítani. — Még valamit, Gondolja, hogy Chia Sung visszakarta az opált?

— Hiszen a szó szoros értelmében az orrunk előtt adták neki vissza. A kereskedő alig tíz perccel azután, hogy nála voltunk, maga vitte el Hong Fonghoz. De mit tehetünk volna?

— Csak azt remélem — mondta Lyman eltűnődve — hogy Farley nagyon fog vigyázni magára.

— Megáll az al ában, kérem. El tudom képzelni, mit érez szegény, mikor egyszerre csak elrabolják menyasszonyát, különösen ilyen helyen, ahol az ember néha gázán nem tudja, nem jobb-e, ha inkább azonnal megölik?

Lyman elhallgatott, Craven csendesen figyelte őt a szeme sarkából. Odakint még mindig sűrű volt a köd, de az öbölben már látszottak a hajó árbócok.

(Folyt. köv.)

Erdélyi Magyarság

1934. Szeptember 8.

4. oldal

Tífuszjárvány Erdély több városában

Aradon már három halálos áldozata van a járványnak

Oradea szeptember 6. Erdély több városából riasztó hírek érkeznek a tífuszjárvány terjedésével kapcsolatban. A veszedelemes kór több helyen felütötte fejét és egyes városokban aggodalomra is adott okot terjedése. Huedin (Bánffyuhunyadin) igen sok tífuszos megbetegedést jelentettek be az egészségügyi hatóságoknál, amelyek minden intézkedést megtettek a járvány továbbterjedésének megakadályozására.

Súlyosabb a helyzet Aradon, ahol a hetek óta észlelt járvány eddig három halálos áldozatot követelt. Cucu Vazul dr. városi tisztii főorvos megtette a szükséges intézkedéseket a fertőzések terjedésének elfojtására.

Két évig

Saját lányával folytatott viszonyt

Cernauti szeptember 6. Megdöbbentő feljelentés érkezett a cernautii ügyészségre. Schmer Mihalina husz éves fiatal urilány feljelentést tett saját édesapja ellen akit azzal vádolt meg, hogy erőszakot követett el rajta. Ez két évvel ezelőtt történt és a két év alatt az apa állandóan bűnös viszonyt folytatott lányával.

akit halállal fenyegetett meg abban az esetben, ha elárulja. Ezenkívül még csak az uccára sem engedte ki egyedül. Ha egy férfival szóbaállt, otthon nagyon megverte s megkínizta.

A rendőrség a vallomás alapján letartóztatta a vérfertőző apát.

SPORT

Admira-Bologna 3:2 (0:2)

Bécs, szeptember 6. Szerda délután mérkőzött az Admira a Bologna csapatával a Közpeurópai Kupáért. A mindvégig izgalmas küzdelmet az Admira csapata nyerte meg 3:2 arányban. A felidő-

ben a Bologna 2:0-ra vezetett de utrákezdés után az Admira is frontla került és sikerült kiegyenlítenie, sőt a győztes gólt is megszerezte. A mérkőzést negyvenezer ember nézte végig.

Szeptember 30-án játszik le Bucurestiben a román kupadöntőt

Bucuresti, szeptember 6. Az új kupabizottság tegnap este ültst tartott melyben a kupadöntőt szeptember

30-ára Bucurestibe tűzte ki. A bizottság döntését meglegedással vették tudomásul a sportkörök.

Ismét rekordeső volt a tg.-muresi (marosvásárhelyi) szezonzáró uszói versenyen

Tg. Mures (Marosvásárhely), szept. 6. A tg muresi (marosvásárhelyi) uszók minden versenye meghozza a maga rekord döntését. A szezonzáró uszóverseny ismét hat rekord dönt meg. Részletes eredmények a következők:

50 m. gyors: 1. Bertha 27.4 mp Országos rekord! (Régi rekord 29 mp) Berthának ez az ideje már európai mértékkel mérve is jelentős 2: Vancea 29.2 mp.

100 m. gyors: 1. Bertha 1:07.4 mp. Országos rekord (Régi: Püllök 1:07.5 mp) 2. Vancea 1:09.8 mp. 3. Kelemen 1:10 mp Az átlag erősen javul

200 m gyors: 1. Kelemen 2:36.2 mp. 2. Bertha 2:54 mp 4x100 m staféta MSE 4:38 mp. Országos rekord (Régi 4.44.6 Részidők: Daróczy 1:11 mp. Kelemen 1:09.8 Vancea 1:09.4 mp Bertha 1:07.8 mp

4x200 m staféta: MSE 10:48.4 mp Országos rekord (Régi 10.57 mp) Részidők:

Bertha 2:55.4 mp Vancea 2:42 mp. Daróczy 2:39 mp. Kelemen 2:35 mp.

100 m. hölgy mell: 1. Perlaki Sári 1:40.2 mp 2. Daróczy Juci 1:40.8 mp Meglepetés.

400 m hölgy gyors: 1. Nagy Lili 7:128 mp Országos rekord. (Régi: Wellman 7:13 másodperc.)

50 m gyerek gyors: Berkes 31.4 mp. A 11 éves Berkes nagyszerű időt uszott.

Vér nélküli pisztolypárbaj két futballvezér között

Bucuresti, szeptember 6. Radu Istrati, az ismert futballbíró és Dumitrescu kapitány, a bucurestii kerület elnöke tegnap pisztolypárbajt vívtak, amely sebesülés nélkül ért véget. Mint ismeretes, Dumitrescu kapitány Istrati bíró egyik mérkőzése után súlyos sértésekkel illette és ez adott okot a párbajra.

Bucurestiben lesz az országos birkozóverseny

Bucuresti, szeptember 6. Az országos görög-római amatőr birkozó bajnokságokat szeptember 8-án Bucurestiben rendezik mega Venus sporttelepén az ország legjobb versenyzőinek részvételével. A bajnoki versenyekre az új nemzet-

közi szabályok szerint rendezik meg vagyis döntetlen eredmények nem lesznek. Minden mérkőzés legfeljebb 20 percig tart és a bírók ezen idő alatt pontozással állapítják meg a győztest. A küzdelmek így sokkal hevesebbek és izgalmasabbak, tehát érdekesebbek is lesznek.

Egyenlő számú szavazat eselén

Ketteosztják a Saar-vidéket?

Leütöttek a nácik egy kommunista képviselőt

Páris szeptember 6.
A Saar-vidéki választási listák lezárása után a politikusokat az az eset foglalkoztatja hogy mi történik akkor, ha mindegyik országra 50 százalékos szavazat jut. Ebben az esetben az a vélemény hogy a Saar-vidéket két részre osztják. A nyugati rész Franciaországé lesz, a keleti pedig Németországé. Ezzel szemben az a vélemény alakult ki, hogy az elosztás általános elégedetlenséget

fog kiváltani mert a lakosság nagyrésze a jelenlegi semleges állapot fentartását kívánja.

Sarrebruck, szeptember 6.
Landersrat községben Sommer kommunista képviselőt éjnek idején megtámadta egy hat főből álló nemzeti szocialista csapat. A támadók annyira összeverték a kommunista képviselőt, hogy azt igen súlyos állapotban szállították a kórházba.

A saar-vidéki népszavazás vezetői

A Népszövetség a nevezetes népszavazás vezetőivé kinevezte Louis Godet, a genfi törvényszék elnökét (balra) és Jean Moretti, a genfi felsőbíró elnökét.

Árviz Huedinon (Bánffyhungyadon)

Sok millió a kár

Huedin (Bánffyhungyad) szeptember 6.
Minden évben egyszer-kétszer Huedint (Bánffyhungyadot) árviz veszedelem fenyegeti. Ebben az évben is immár másodszor kerültek Huedin (Bánffyhungyad) uccái víz alá. A Sebes körös kilépett medréből és 150 házat elöntött. Az elöntött házak lakói a

padlásra menekültek és odavitték elmozdítható javaikat. Az állatokat kiengedték az uccára nehogy a beomlással fenyegető istálló kárt tegyenek bennük. Emberáldozata az árviznek nincs de annál nagyobb az anyagi kár. Sok millió értékű holmi veszett oda.

Oradeán

Le akarta lőni a vizsgáztató tanárnőt egy elbuktatott diák

Oradea, szeptember 6.
Különös iskolai botrány tartja izgalomban Oradea város közönségét. A Carmen Silva (Schlauch-téren) levő állami felső kereskedelmi iskolában Barna Constantin tanárnő vizsgáztatta a francia nyelvből Nita Marin diákokat. A diák nem tudott semmit, így a vizsgáztató bizottság elbukatta a tanuló.

Amikor ezt Nita Marin tudomására hozták, az magából kikelve Barna Constanta tanárnő elé ugrott és lelövással fenyegette amiért megbuktatta.

A diákok őrizetbe vették és kihallgatása után átvisszik az ügyészségre. Életveszélyes fenyegetés miatt. Nita Marin ellen büntető eljárás indul.

Egy lejért - harmincnapi fogház

Jasi szeptember 6.
A jasi törvényszék különös határozatot hozott egy hatóság elleni erőszak ügyében. Nehány hónappal ezelőtt a T. Ocnai állomáson egy Buium Haim nevű kereskedő jegyet kért Bacauba. Amikor megkapta a jegyet, észrevette, hogy 1 leuval többet fizetett, mint a jegyen fel van tüntetve. Tiltakozását fejezte ki az ellen, hogy a

pénztáros megmagyarázta, hogy 1 leu repülőbélyegre kell. A kereskedő csak tovább erőszakoskodott, mire a tisztviselő hatóság elleni erőszak miatt jegyzőkönyvet vett fel a kereskedő ellen. A törvényszék tegnap tárgyalta az ügyet és a kereskedőt harmincnapi fogházra és 1 leu kártérítésre ítélté.

Figyelem!!! Últ ny- és kabát-szövet, valamint bélesáru szükségletét
fedezze az olcsó áraitól közismert **Székely posztóáruházában**, hol a legkisebb vételnél is nagy megtakarítást érhet el. Cím a régi: Str. Avram Iancu 5. Derbv cínőgvár épület.

Nem halasztják el az oradeai hetivásárt

Oradea szeptember 6.
Megírtuk hogy az oradeai Kereskedelmi Csarnok arra való hivatkozással hogy a zsidó újév ünnepe hétfő és keddre esik. A hétfői hetivásár szerdára halasztását kérte. A tegnapi napon a város átiratot intézett a Csarnokhoz amelyben közölte, hogy a kérelmet elutasítja.

Nem volt leeresztve a sorompó- elgázolt a vonat egy szekeret

Buzeu szeptember 6.
Halálos vasuti szerencsétlenség történt tegnap Fintesti község határában. Manea Aurica gazdálkodó át akart menni a vasuti töltésen amikor a gyorsvonat keresztülröbögött. A szekeret a mozdony ketté vágta és a gazdát megölte. A vizsgálat megindult hogy a le nem eresztett sorompó miatt kiterhel a felelősség.

Kérje mindenütt a GOLF borotva-pengét!

az acélipar legtekélyesebb alkotásai és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképviselő: Friedman Armin, Oradea, Promenad Eminescu 16.

Kiraboltak egy lugoji asszonyt a vonaton

Lugoj szeptember 6.
Schoner Erzsébet kereskedő asszony a bucaresti személyvonattal utazott el Lugojról. A fuikében egyedül volt amikor Rékás község előtt egy ismeretlen ember lépett be és szó nélkül rávetette magát Schöner Erzsébetre. Dulakodás közben kirántotta kezéből a csomagot amelyben értéktárgyakon kívül 5000 lej pénz is volt. Ezután kiugrott a robogó vonatból. Az asszony nem merse meghuzni a vészféket s mire a kalamajk megkezdte a rabló már messze járt. A csendőrség keresi a tettest.

Bünt követnek el,

kik nem rendelik meg páratlan gyógyhatású jódos mór-fürdő gyógyiszapot amely a vegyészeti intézet megállapítása szerint gyógyít reumát, köszvényt, farzsabát, csonttörést, izomcsúzt, vese- és gyomorbaajt, női betegséget, étvágytalanságot, stb. A gyógyiszap házilag is könnyen és kényelmesen használható, egy 6 kilós csomag ára 42 lej, csomagolással és egy nyomtatott használati utasítással együtt összesen 58 lej. — Egy 6 kilós csomag teljesen elegendő négy vagy öt fürdéshez. Az összeg előzetes beutalása mellett megrendelhető Ecsegy Károly fürdőtulajdonosnál Salard fürdőtelegen Bihormegye. A szállítási költséget a megrendelő viseli.

5 oldal

Erdélyi Magyarság
1934. Szeptember 8.

Az újturdai malomégés újabb fejleményei

Három „önálló” pénzhamisító szervezet dolgozott Turdán

Tizenhárom embert tartóztatott le a rendőrség. -- Bucurestig és Timisoaráig nyulnak a nagyarányú hamisítás szálai

Turda, szeptember 6. Lapunk hasábjain három cikk keretében foglalkoztunk már a Campian féle műmalom misztikus leégésével kapcsolatosan leleplezett pénzhamisítással. Ez a „hamis” üzem eleinte holmi ártatlan és legfőképpen meddő kísérlet látszatát keltette. Rövid ideig tartotta is magát ez a hiedelem annál is inkább mert a bevezetett vizsgálat első bizonyítékai — egy hiányosan felszerelt pénzprés és kilyukasztott fémlémezek — ezen állítást csak megerősítették.

Volt azonban egy másik fantasztikusabb verzió is amely szerint Campian mérhetetlen terjedelmű földbirtok tulajdonosa a Székelyföldön. Eszerint a pénzhamisítást már évek óta üzte. A sok kőszá hir és mendedmonda után végre hivatalos nyilatkozat van az ügyben mely szerint eddig 13 egyén került letartóztatásba az eddig lefolytatott vizsgálat során.

Campian és családjának több napon keresztül tartó kihallgatása folyamán olyan momentumok kerültek ki, melyek a csendőrségi feltevést teljesen igazolták. Letartóztatásba került ugyanis egy Bányai Jenő nevű vésnök ékszerész segéd, azután újabb két, összesen tehát három — bár egymásról érintkezést fentartó — egymástól teljesen függetlenül „külön kasszára” dolgozó pénzhamisító társaság került hurokra.

Bányai vallomása alapján egy öttagú,

önálló üzem lelepleződött le. A tagjai: Bányai Jenő, Geizler Károly nikkelező, Berkovits Dezső ékszerész, Baja Lajos üveggyári vésnök és stancnikészítő turdai lakosok, továbbá egy Reichebergné nevű timisoarai (temesvári) asszony, Bányai rokona. Ezen társaság reperációs és vésnöki munkákat végzett úgy a Campianu féle mint a csak tegnap leleplezett Marcus Lajos „cigány”-áró néven ismert, Amerikát járt, volt multimillió mos pénzgyártó üzemeinek. Ezen utóbbi fia Viktor, állítólag Bucurestiben ül szintén pénzhamisítás miatt. Campian és Marcus üzemei csaknem felismerhetetlen 20 lejes hamisítványokat produkáltak, míg a Bányai és Geizler üzem több szakértelemmel részletekből állított elő százas címleteket melyeket azután elektromos uton ezüsttel vontak be. A rendőrségen rekonstruáltatták a pénzgyártási műveleteket és az elállított hamisítványokkal próbát is csináltak, meglepően jó eredménnyel. Ugyanis az érmekeket minden további nélkül elfogadták fizetőszámként, sőt a Nemzeti Bank helvi fiókjánál sem tudtak különbséget tenni a valódi és hamis pénzek között.

A nyomozás teljes apparátussal folvik tovább, még szenzációs fejlemények várhatóak. Hir szerint a nyomozásba cluj hatósági közegek is bekapcsolódnak.

Néhány hét alatt

Tizenöt öngyilkosság Treiscaune [Háromszék] megyében

Az ok mindenütt ugyanaz: a nyomor

Tg. Sacuesc (Kézdivásárhely) szept. 6. Treiscaune (Háromszék) megyében néhány hét óta valóságos öngyilkossági láz dúl. A tegnapi napon ismét két ember vetett véget önkezelével életének. Egyikük Lőrincz Mihály toriai korcsmáros aki házának kertjében felakasztotta magát és meghalt. Lőrincz azelőtt igen jómódu ember volt aki azonban kölcsönökbe fektette pénzét és azt nem tudta visszakapni. Az idők során teljesen tönkrement és iparát is visszaadta.

A tegnapi nap másik öngyilkosa Papp Pál Dénes sárfalvi 24 éves legény. Papp hosszabb ideje volt munka nélkül és a leg-

nagyobb nélkülözések közepette élt. Brasovban (Brassóban) járt néhány héttel ezelőtt de ott sem sikerült elhelyezkednie. Ez azután annyira elkésértette hogy valahonnan revolvért szerzett és főbelötte magát. Azonnal meghalt.

A két újabb öngyilkosság megyeszerte általános megdöbbenést váltott ki annál is inkább mert

rövid néhány hét alatt nem kevesebb, mint tizenöt öngyilkosság történt a megyében.

Az ok csaknem minden esetben ugyanaz: munkanélküliség és nyomor.

250.000, 100.000, 50.000, 25.000 lei stb összegeket nyerhet egy

50 leies temesvári Mentősorsjeggyel
Ma az utolsó napon még kapható

kiadóhivatalunkban Oradea' Piața Mihai Viteazul 4.
vagy az Union Banknál, Bulevardul Regele Ferdinand 1.

Vidéki rendeléseket az összeg és a portó (ajánlott levélnél 17, rendes levélnél 7 lei) előzetes beküldése mellett azonnal teljesítünk.

Megszűnt a gyümölcskivitel vámja

Bucuresti, szeptember 6.

A mai napon megszűnt a gyümölcskivitel vámja. A Banca Națională közli az érdekeltelekkel, hogy az október 1-én lejáró kompenzációkra legkésőbb szeptember 20-ig lehet gyümölcsöt exportálni.

Adóboncsaló pénzügyi tisztviselők

Constanta, szeptember 6.

Oradea után Constantán is akadtak olyan pénzügyi tisztviselők, akik kihasználják a közönség tudatlanságát és különböző csalásokat és sikkasztásokat követnek el. A titokban megtartott vizsgálat eredményeképpen tegnap Toma Dragoi és Dragomir D. tisztviselőket letartóztatták, mert több mint 100 ezer lejtel károsították meg az államot azzal, hogy készpénzt vettek el a kilensektől és a pénztárba csak adóbonokkal fizettek. A vizsgálat erőteljesen folyik.

Unokatestvérére gyújtotta a házat

Thod Mures, szeptember 6.

Két nappal ezelőtt hatalmas tűzvész pusztított Thod Mures községben. A lakosok tegnapelőtt reggel arra ébredtek, hogy a legszegényebb falusinak háza lángokban áll. Azonnal hozzáláttak a tűz oltásához azonban a házat és a környező épületeket nem lehetett megmenteni. Barabás Béni, aki a ház volt, feljelentést tett a csendőrségen, amely hozzáfogott a nyomozáshoz és 24 óra alatt megállapította, hogy a gyújtogatást Barabás unokatestvére követte el, aki le is tartóztatták. A gyújtogató azt vallja, hogy bosszúból gyújtotta fel rokona házat.

Asz kármeket fogtak el Nizzában

Nizza, szeptember 6.

A francia rendőrség az elmúlt éj folyamán a nizzai kikötőben öt gyanús egyént tartóztatott le akikről később kint, hogy olaszok és Olaszország javára kémkedtek. Az olasz kémeket hadbíróság elé állítják.

APROHIRDETLESEK

Megbízható ügyes lapárusokat felvevünk jó keresettel. Erdély több városába és községébe. Jelenkezni vagy ajánlatot küldhetnek az Erdélyi Magyarság kiadóhivatalába Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Hirneves jósnő mindenféle ügyes-bajos dolgaiban, lelki vagy testi bajaiban, romlás vagy természeti bajokban segíteni tud. Str. Moldova (v Kálvária ucca) 58-a, második kapu. Oradea. 1502

Mindenes leányt jó bizonyítvánnyal felveszek. Horváth Emil Str. Cogalniceanu No. 2-c. (v Várady Zsigmond) ucca 2-c. 1499
Prima boroshordók, maligánzó eladó. Borpince. Cele trei Crisuri 1. szám (v Torna ucca). 1503

Haláleset miatt bútorok háztartási cikkek és ágyneműek eladók, csak privát feleknek. Str. Negruzzi (v Szent Anna 15.)

Kiadó 1 és 2 szobás konyhás lakások mellékkeliségekkel. Str. Principele Mihai (Gerliczy ucca) 16.

Újságárúsításra fiúk és munkanélkülieket felvesszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalba, Piața Viteazul Mihai (v Nagypiac-tér) 4.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA